

رأی شماره 1523981 هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: کل بخشنامه شماره 49381 مورخ 1401/7/11 ابطال نشد

هیأت تخصصی اداری و امور عمومی

* شماره پرونده: ه ت / 0200041

شماره دادنامه سیلور: 140231390001523981 تاریخ: 1402/06/14

* شاکی: آقای سجاد کریمی پاشاکی

* طرف شکایت: سازمان اداری و استخدامی

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال کل بخشنامه شماره 49381 مورخ 1401/7/11

* شاکی دادخواستی به طرفیت سازمان اداری و استخدامی به خواسته ابطال کل بخشنامه شماره 49381 مورخ 1401/7/11 به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقررہ مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

بخشنامه شماره 49381 مورخ 1401/7/11

بخشنامه به دستگاههای اجرایی موضوع ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری

(شرح وظایف پست سازمانی «مشاور وزیر و هماهنگ کننده امور ایثارگران دستگاه های اجرایی»

با عنایت به سیاست های کلی نظام در امور ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و ساماندهی امور ایثارگران «ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، ارتقاء و حفظ منزلت ایثارگران در صحنه های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی به موجب سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، سیاست های تحولی دولت سیزدهم، پیگیری اجرای قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران در دستگاه های اجرایی و در اجرای ماده (14) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب مجلس شورای اسلامی، «شرح وظایف پست سازمانی مشاور وزیر و هماهنگ کننده امور ایثارگران دستگاه های اجرایی» به شرح زیر ابلاغ می گردد:

1- ارتباط مؤثر با تشکل های ایثارگری مردمی جهت استفاده از ظرفیت آنها برای بهبود پیشرفت اهداف و رسیدن خدمات به ایثارگران و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و حمایت از کارآفرینان و شرکتهای دانش بنیان و خلاق مرتبط با ایثارگران در چهارچوب ضوابط و مقررات.

2- بررسی و ارائه پیشنهادها و نظرات کاربردی برای حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران و رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در امور ایثارگران.

3- هدف گذاری، تبیین خط مشی و تدوین سیاست های اجرایی، راهبردها و نقشه راه در جهت تشکیل شورای فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و تدوین برنامه های عملیاتی جاری و توسعه ای متناسب با مأموریت های دستگاه مربوطه و پیگیری و جمع آوری عملکرد سالانه و ارائه گزارش مربوطه در خصوص نحوه و میزان ارائه خدمات و تسهیلات به صورت ادواری و سالیانه توسط دستگاه مرتبط به استناد تبصره (1) ذیل ماده (74) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران.

4- پیگیری و هماهنگی لازم جهت اجرای برنامه ها و مسابقات فرهنگی، ورزشی، هنری و غیره در بین ایثارگران در ایام و مناسبت های مختلف، برگزاری جشنواره ها، همایش ها، یادواره ها، نمادها و نگارخانه ها، نمایشگاهها و حمایت از تألیفات، مقالات و پایان نامه های مرتبط در حوزه فرهنگ ایثار و شهادت و برنامه ریزی و هماهنگی به منظور نام گذاری اماکن و ساختمانهای دستگاه های اجرایی و واحدهای وابسته به نام شهدا (با اولویت شهدای دستگاه مربوطه)

5 - هماهنگی و نظام مند کردن فرآیند دیدار مستمر مسئولین (طرح سپاس) در سطوح مختلف با خانواده معظم شهدا و ایثارگران دستگاه با عنایت به تأکید مقام معظم رهبری و همچنین بر اساس ابلاغیه شماره 9781 تاریخ 1401/1/21 معاون اول محترم رئیس جمهور و ساماندهی نحوه تقدیر و تجلیل از ایثارگران دستگاه مربوطه.

6 - هماهنگی و ایجاد وحدت رویه در ارائه خدمات مطلوب به ایثارگران موضوع تصویب نامه شماره 38614/ت/38844 هـ تاریخ 1382/12/13 هیئت محترم وزیران و آئین نامه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت به شماره 105115/ت/36680 کی تاریخ 1389/5/13 هیأت محترم وزیران، اعلام نظر عملیاتی برای بهبود ارائه خدمات به ایثارگران دستگاه اجرایی متبوع و پیگیری اجرای آن و پیگیری هزینه کرد بودجه های سنواتی و اعتبارات تخصیصی در موضوعات مرتبط با ایثارگران.

7- بررسی و ارائه پیشنهاد در خصوص برنامه ها، فعالیت ها، تنظیم پیش نویس بخشنامه ها و دستورالعمل های داخلی مرتبط با ایثارگران جهت ارائه به بالاترین مقام دستگاه متبوع.

8 - عضویت و حضور فعال و مؤثر در جلسات درون و برون سازمانی مانند؛ شورای معاونین، کمیته انتصابات، شورای فرهنگی، کمیته منابع انسانی، هیأت رسیدگی به تخلفات اداری و هسته گزینش حسب تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی و ایجاد کمیته ها و کارگروه های داخلی مرتبط و برقراری ارتباط مؤثر با نهادهای متولی در جهت ارائه خدمات مطلوب به ایثارگران.

9- انجام بررسی های کارشناسی به منظور توانمندسازی فردی و جمعی و اهتمام به پرورش استعدادها و ارتقاء سطح علمی، فنی و فرهنگی ایثارگران در راستای نقش آفرینی فعال و مؤثر آن ها در عرصه های مختلف و اولویت دادن به استفاده از ایثارگران در بخش های مدیریتی در شرایط مساوی" مطابق با بند (6) سیاست های کلی نظام در امور «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران».

10- ایجاد بانک اطلاعاتی ایثارگران دستگاه اجرایی متبوع و پیگیری اجرای آراء صادره از کمیسیون ماده (16) بنیاد شهید و امور ایثارگران در دستگاه مربوطه

11- بررسی عملکرد مدیران اجرایی دستگاه متبوع خود در خصوص نحوه اجرای قوانین و مقررات مرتبط با ایثارگران از جهت ایجاد رضایت مندی و اثربخشی و ارائه نظرات اصلاحی و تهیه و ارسال گزارش اقدامات مربوطه به بالاترین مقام دستگاه و بنیاد شهید و امور ایثارگران

12- بررسی و ارائه پیشنهادها در خصوص پیش بینی، پستهای سازمانی، نیروی انسانی و امکانات اداری در شأن ایثارگران دستگاه اجرایی مربوطه و پیگیری آنها از بالاترین مقام دستگاه و ارائه گزارش به بنیاد شهید و امور ایثارگران.

13- بررسی و شناسایی نیازهای واقعی و پیگیری ارائه خدمات مؤثر به ایثارگران و خانواده های آنان در ابعاد مختلف فرهنگی، علمی، آموزشی، اجتماعی، بهداشتی، درمانی، بیمه ای، معیشتی، اشتغال، مسکن، حقوقی، اداری، رفاهی و استخدامی با حفظ اصول عزتمندی، عدالت و روحیه خوداتکایی و شئون ایثارگری

«بر اساس بند (8) سیاستهای کلی نظام در امور ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران» و نظارت بر تحقق جذب سهمیه های استخدامی (5% + 25%) ایثارگران در دستگاه های اجرایی در چهارچوب ضوابط و مقررات.

14- مطالبه، پیگیری، هماهنگی، اجرا و تمهیدات و اقدامات لازم در خصوص ایثارگران بر عهده مشاوران محترم ایثارگران بوده و ضروری است گزارش پیگیری و پیشرفت در رسیدگی امور ایثارگران و مطالبات آنان در وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی متبوع خود را به بالاترین مقام دستگاه مربوطه و بنیاد شهید و امور ایثارگران ارائه نمایند.

میثم لطیفی

*دلائل شاکی برای ابطال مقررره مورد شکایت:

رئیس سازمان اداری و استخدامی مستقلاً نسبت به وضع شرح وظایف مربوط به پست مشاور وزیر و هماهنگ کننده امور ایثارگران دستگاه های اجرایی اقدام کرده است و این در حالی است که مستفاد از ماده 70 و تبصره های 1 و 2 آن و نیز بندهای 1 و 2 قسمت «ب» ماده 116 قانون مدیریت خدمات کشوری، تصویب تعاریف و شرح وظایف و شرایط احراز مشاغل از تکالیف و اختیارات شورای توسعه مدیریت است و رئیس سازمان مستقلاً اختیاری در وضع آن ندارد؛ همچنین در این بخشنامه مشخص نشده که این پست در سرجمع پست های مشاور موضوع بند ه ماده 29 قانون مدیریت خدمات کشوری تأسیس شده یا بیشتر از آن و همین ابهام ممکن است موجب تجاوز از سرجمع پست های مشاور موضوع بند یاد شده شود. از سوی دیگر ارجاعات بخش مقدمه بخشنامه از جمله اشاره به ماده 14 قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان کرده که این ماده تکلیفی بر وضع شرح وظایف پست مذکور برای رئیس سازمان نداشته و حتی با فرض بر اعطاء این امر، به موجب ماده 127 قانون مدیریت خدمات کشوری ملغی دانسته شده است؛

* طرف شکایت به موجب لایحه تقدیمی به طور خلاصه چنین پاسخ داده است:

بر اساس بندهای 1 و 2 قسمت (ب) ماده 116 قانون مدیریت خدمات کشوری و نیز ماده 70 و تبصره های ذیل آن، اعلام شرایط احراز و شرح وظایف مشاغل و رشته های شغلی مورد عمل دستگاه های اجرایی کشور بر عهده شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی است اما ابلاغ شرح وظایف پست های سازمانی ذاتاً بر عهده شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی نیست و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور در حدود اختیارات خود به منظور همسان سازی و تأکید بر ارائه خدمات در اجرای ماده 14 قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی و حفظ منزلت ایثارگران در صحنه های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ... این بخشنامه را تصویب و ابلاغ کرده است؛ تأکید بخشنامه بر وجود این پست در سرجمع پست های بند ه ماده 29 قانون مدیریت خدمات کشوری است و هیچ ابهامی در تصدی این پست ذیل شغل مشاور در سطح سازمان و پیش بینی تعداد پست های ذیل شغل یاد شده در سطوح مختلف نیست؛ در اجرای ماده 14 قانون تسهیلات استخدامی مبین بر ارائه خدمات شایسته به جانبازان و ایثارگران و اجرایی شدن مفاد این ماده لازم است وظایف مشاور ایثارگران تبیین شود؛

*پرونده کلاسه 0200041 با خواسته "ابطال کل بخشنامه شماره 49381 مورخ 1401/7/11" در جلسه هیأت تخصصی اداری و امور عمومی مطرح و به شرح آتی رأی صادر گردید:

رأی هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری

نخست اینکه بر اساس بندهای 1 و 2 ماده 116 قانون مدیریت خدمات کشوری، بررسی و تصویب تعاریف و شرح وظایف رشته های شغلی و بررسی و تصویب شرایط احراز رشته های شغلی و نحوه تخصیص آنها به طبقات جداول حقوق و به موجب بند 5 این ماده ایجاد رویه های واحد اداری و استخدامی در چهارچوب مقررات این قانون در شمار وظایف شورای توسعه مدیریت است و به شرح آنچه در ماده 70 این قانون و تبصره های 1 و 2 آن بیان شده، شرایط تصدی مشاغل اختصاصی و عمومی با پیشنهاد دستگاه اجرائی و تأیید سازمان و تصویب شورای توسعه مدیریت تعیین می گردد؛

دوم اینکه در صدر مقررہ مورد شکایت عنوان بخشنامہ «شرح وظایف پست سازمانی مشاور وزیر و هماہنگ کننده امور اہتارگران دستگاه های اجرایی» ذکر شدہ و مفاد مندرج در بخشنامہ نیز همچون بررسی و ارائه پیشنہادها و نظرات کاربردی برای حسن اجرای قوانین، هدف گذاری و تبیین خط مشی و تدوین سیاست های اجرایی، راہبردها و نقشہ را برای تشکیل شورای فرهنگ اہتار و تدوین برنامه های عملیاتی جاری، هماہنگی و غیرہ، از حیث ماہوی، تبیین، تعیین و شرح وظایف پست سازمانی مشاور وزیر در امور اہتارگران است؛ بر این اساس اولاً بررسی و تصویب شرح وظایف رشتہ های شغلی و تصویب شرایط احراز رشتہ های شغلی و شرایط تصدی مشاغل اختصاصی و عمومی در شمار وظایف شورای توسعہ مدیریت است اما تعیین، تبیین و شرح وظایف پست سازمانی امری متفاوت از شرح وظایف و شرایط احراز رشتہ های شغلی است؛ ثانیاً سازمان امور اداری و استخدامی کشور بر اساس بخشنامہ شمارہ 1/د/842 مورخ 1374/5/1 و با استناد بہ مواد 1، 8، 30 و 104 قانون استخدام کشوری و مادہ 4 قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب سال 1366 و مادہ 15 آیین نامہ اجرایی طبقہ بندی مشاغل کلیہ وزارتخانہ ها و مؤسسات دولتی مشمول قانونی استخدام کشوری و...، دستگاه های اجرایی مشمول را مکلف بہ تہیہ و تنظیم شرح وظایف پست های سازمانی کردہ و دستورالعملی نیز متعاقب این امر ابلاغ کردہ است؛ ثالثاً بر اساس مادہ 127 قانون مدیریت خدمات کشوری، قوانین و مقررات عام و خاص مغایر با این قانون از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون لغو شدہ است با توجہ بہ اینکہ قانون مدیریت خدمات کشوری در خصوص تبیین و شرح وظایف پست های سازمانی حکمی ندارد، در نتیجہ قواعد و احکام قانون استخدام کشوری ملاک عمل خواہد بود. بنابہ مراتب یاد شدہ سازمان اداری و استخدامی کشور در حدود اختیارات قانونی و در اجرای حکم مقرر در مادہ 14 قانون تسہیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مقررہ مورد شکایت را تصویب و ابلاغ کردہ و با توجہ بہ اینکہ این بخشنامہ صرفاً ناظر بر شرح وظایف است و بہ مقولہ تعداد مشاور و رعایت تکلیف مقرر در بند ۵ مادہ 29 قانون مدیریت خدمات کشوری ورودی نداشتہ تا موجب و موجد ابہام در این خصوص باشد در نتیجہ ایرادی از این حیث نیز بہ مقررہ مذکور وارد نخواہد بود؛ بنابراین با اتفاق آراء ہیأت تخصصی اداری و امور عمومی و مستنداً بہ بند «ب» مادہ 84 قانون دیوان عدالت اداری و با اصلاحات بعدی آن مصوب 1402/2/10 رأی بہ رد شکایت صادر می شود. این رأی ظرف بیست روز از تاریخ صدور، از سوی رئیس ارزشمند یا دہ نفر از قضات گرانقدر دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است.

رئیس ہیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری - دکتر زین العابدین تقوی